

ناماंक

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--

No. of Questions – 22

No. of Printed Pages – 12

SS-23-Sindhi Sah.

سينڌي ساهيتي (SINDHI SAHITYA)

उच्च माध्यमिक परीक्षा, 2022

समय : 2 घण्टे 45 मिनिट

पूर्णांक : 80

शार्गिदनि लाइ ज़रूरी हिदायतू :

1. शार्गिद सभ खां पहिरीं पंहिजे सुवाली पेपर ते रोल नम्बर ज़रूर लिखनि ।
2. सभेई सुवाल करणु ज़रूरी आहिनि ।
3. हरहिक सुवाल जो जवाबु, डिनल जवाबी काँपीअ में लिखिणो आहे ।
4. जिनि सुवालनि में जवाब 'या' में पुछिया विधा आहिनि उन्हनि जा जवाब गडु लिखिणा आहिनि ।
5. सुवाल जो जवाबु लिखण खां अणु सुवाल जो नम्बर ज़रूर लिखो ।
6. सुवालनि जे साम्हूं मार्कु डिनल आहिनि ।

شاگردن لاء ضروري هدايتون :

1. شاگرد سپ کان پهرين پنهنجي سوالی پيپر تي رول نمبر ضرور لکن.
2. سڀئي سوال ڪرڻ ضروري آهن.
3. هر هڪ سوال جو جواب ڏنل جوابي ڪاپي ۾ لکڻو آهي.
4. جن سوالن ۾ جواب 'يا' ۾ پڇيا ويا آهن انهن جا جواب گڏ لکڻا آهن.
5. سوال جو جواب لکڻ کان اڳ سوال جو نمبر ضرور لکو.
6. سوالن جي سامهون مارڪون ڏنل آهن.

SS-23-Sindhi Sah.

| Turn over

खण्ड - 'अ' (A)

1. (i खां xii) हेठियनि सुवालनि जा सही जवाब चूंडियो -

12 × 1 = (12)

- (i) 'सखावत' लफ्ज जी माना आहे -
- (अ) मडणहार (ब) दानवीर
(स) वेनाक (द) दरबान
- (ii) 'रोशनीअ जो सौदागर' आहे -
- (अ) एकांकी (ब) आत्मकथा
(स) कहाणी (द) मज़मून
- (iii) साधू टी.एल. वासवाणीअ जी जीवनीअ जो लेखक आहे -
- (अ) कीरत बाबाणी (ब) पदम शर्मा
(स) हरी हिमथाणी (द) डॉ. दयाल 'आशा'
- (iv) आज़ाद भारत जी पहिरीं टपाल टिकली कडहिं जारी थी ?
- (अ) 21 अक्टूबर, 1947 (ब) 21 अगस्त, 1947
(स) 21 नवम्बर, 1947 (द) 21 सितम्बर, 1947
- (v) 'सिंधु ऐं सिंधी' बैत जो शाइरू आहे -
- (अ) नारायण 'श्याम' (ब) परसराम 'जिया'
(स) कृष्ण 'राही' (द) हरी 'दिलगीर'
- (vi) 'ढोलण राही' जी कविता जो उनवान आहे -
- (अ) तस्वीरूं (ब) गडिजी घारियूं
(स) हूंदराज 'दुखायल' (द) वाझाए त डिसु
- (vii) _____ सां दुई दिल जी मिटाईदा हलो ।
- (अ) यकवजूदीअ (ब) प्रेम
(स) मुहबत (द) हिमत
- (viii) 'जखीरो' लफ्ज जी माना आहे -
- (अ) संविधान (ब) तइदाद
(स) नज़ारो (द) जानवर

(ix) 'अखियूं टिड़ी वजणु' इस्तलाह जी माना आहे -

- (अ) अखियूं कमजोर थियणु (ब) अखि में धूड़ि पवणु
(स) अखि टेड़ी थियणु (द) वाइडो थी वजणु

(x) धोत्रीअ जो _____ घर जो न घाट जो ।

- (अ) जानवर (ब) कुत्तो
(स) घोड़ो (द) गड्डह

(xi) खत में पाण खां नंदनि लाइ लिखिबो आहे -

- (अ) मानवारा (ब) पूजनीय
(स) प्यारा (द) पूज्य

(xii) 'डेती लेती हिकु मर्ज' मज़मून आहे -

- (अ) धार्मिक (ब) आर्थिक
(स) नैतिक (द) सामाजिक

2. (i खां vi) हेठियनि खालनि में सही लफ़्ज़ चूडे लिखो-

6 × 1 = (6)

(इब्तिदा, सिन्धु, काया, टैगोर, डाहरसेन, कुर्बानु)

- (i) प्यारो दादा सिन्धु जो हो।
(ii) स्मारक अजमेर जो शानु आहे।
(iii) वक्त खे न आहे न इन्तहा।
(iv) कोटु कचो, आहे मुनारो मिटीअ जो।
(v) मोकिलाए माउ खां हली दुल्हन बणी।
(vi) मां देश मथां, तूं मुर्की जेडियुनि विच में।

3. (i खां xii) हेठियनि सुवालनि जा जवाब हिक सिट में लिखो -

7 × 1 = (7)

- (i) पार्लियामेंट में रोज़ानी बैठक छा सां शुरु थीदी हुई ?
(ii) मुहमद राम केरु हो ?
(iii) 'परी' कहाणीअ में छा जो चिट चिटियलु आहे ?
(iv) मंदी ऐं मेरी दिल अछी कीअं थी सघे थी ?
(v) 'सिंधु ऐं सिंधी' शइर में शाइर छा जो बयानु कयो आहे ?
(vi) डहीं अप्रेल जी कहिड़ी अहिमियत आहे ?
(vii) कौम जी तकदीर खे तदबीर सां कीअं चिमिकाए सघिजे थो ?

- हेठि डिनल टुकिरे खे ध्यान सां पढी सुवालनि जा जवाब लिखो - 5 × 1 = (5)
शक्तीअ जी महिमा सभिनी शास्त्रनि में कयल आहे। शक्तिमान पुरुष जे गलत रस्ते वियो बि हली त हुन लाइ वापसि अचणु सवलो आहे ऐं मुमकिन बि आहे। वाल्मिक ऋषि असुल डाकू हो पर हुन में बल हो, पर पाण में यकीनो हो, जंहीं वेर हुनजूं अखियूं खुलियूं त मां जिनि लाइ फुर लुट थो करियां से मुंहिजा संगी न आहिनि त हुन जे सजी जीवत पल्टो खादो। बलवा मंगल नाले बि मशहूर आहे त अयाशीअ पुठियां मस्त हो, पर उन मस्तीअ ऐं मन जे ज़ोरदार धारा हुन खे ज़बरदस्त कवी ऐं महान संत जी पदवीअ ते नेई अमर करे छडियो। पाप जो डंगु बलवान जे बल करे निकरी थो वजे ऐं मर्ज ऐं मुसीबत जी कड़ाई हिमथ ऐं शक्तीअ जे मसालह हेठि फिरी माखी ऐं माजून थियो पवनि।

(viii) मथिएं टुकिरे जो सिरो लिखो ।

(ix) सभिनि शास्त्रनि में कंहिजी महिमा कयल आहे ?

(x) वाल्मिक ऋषि असुल केरु हो ?

(xi) 'मुमकिन' लफ़्ज़ जो ज़िद छा आहे ?

(xii) 'मर्ज' लफ़्ज़ जी माना लिखो ।

खण्ड 'ब' (B)

- (4 खां 15) हेठियनि सुवालनि जा जवाब अटिकल 50 लफ़्जनि में लिखो - 12 × 2 = (24)
- 4. किशना पंहिजे डीअनि जूं कहिडियूं खूबियूं बुधायूं ?
- 5. सुहागिण डुहागिण थियणु कबूलण लाइ कहिडो दलीलु डिनो ?
- 6. सुन्दर हवाई जहाज़ में वेठल दहशतगर्दनि लाइ कहिडो फ़ैसिलो बुधाए थो ?
- 7. साधू टी.एल. वासवाणीअ बाबति मुख्तसर ज़ाण डियो ।
- 8. सामी साहिब पंहिजनि सलोकनि में कहिडो नमूने ज़िदगी गुज़ारण जी राह डसी आहे ?
- 9. 'सीर में ब्रेडो अथव, सहकार खे मांझी करियो'सिट जी माना खोले लिखो ।
- 10. 'वाझाए त डिसु' शइर में शाइर कहिडो नज़रियो अपनाइण जी हिदायत कई आहे ?
- 11. दुखायल कहिडे नमूने देश जी सेवा कंदो हो ?
- 12. मोहन जे पीउ आलमचंद बी शादी छो कई ?
- 13. मोहन ऐं सुन्दरम मेंघराज जो बचाव कीअं कयो ?
- 14. हीरूअ मोहन खे खत में छा लिखियो ?
- 15. 'दोहो' छा खे चइबो आहे ?

खण्ड 'स' (C)

16. हवालो समझायो - (3)

“सुण रे राइ ड्रियाच, तो भांयो हो त आऊं अहिडो पेनू आहियां जो नाणे लाइ थो तन्दु हणां।”

या

“फकीर तव्हांजी घडी त अयामनि खां हिकडे ई हंधि बीठी आहे, वक्त जी फेरफार डेखारण खां पिडु कढी बीठी आहे।”

17. माना समझायो - (3)

“फर्ज जे पंहिंजो न कंहिं पाल्यो, वसीलो कोन थियो, पाण खे पाणही वरी, हिन देश में वरिसाइबो।”

या

“सदाई निर्मल, साधू जन संसार में,
लेपु न लग्गे तनि खे, जीअं जलि रहनि कंवल,
अंदरि सम सीतलु, बाहिर तता ताव जा।।”

18. दोहे ऐं सोरठे कंहिडो तफावत आहे? समझायो। (3)

या

..सोरठो छा खे चइबो आहे? मिसाल ड्रियो।

19. हेठियनि मां किनि बि टिनि इस्तलाहनि/पहाकनि जी माना लिखी जुमिले में कमि आणियो - (3)

(i) अगे खां अगिरो	(ii) हथु धोई लग्गु
(iii) किनारो करणु	(iv) डुबिरे ढोर खे मछर घणा
(v) अगियां बाहि पुठियां पाणी	(vi) घोट माउ खां अइनर माउ तकिडी

खण्ड 'द' (D)

20. 'अझो' नाविल जूं भाषाई ऐं कलात्मक खूबियूं लिखो। (4)

या

'अझो' नाविल जे कहिडे किरदार तव्हां खे मुतासिर कयो ऐं छो ?

عربي لپي
کند 'ا' (A)

12 x 1 = (12)

1. i کان xii هيٺين سوالن جا صحيح جواب چونڊيو -

(i) 'سڃاوت' لفظ جي معنيٰ آهي -

- (ا) منڱڻهار
(ب) دانوير
(ڄ) پيناڪ
(د) دربان

(ii) 'روشنيءَ جو سؤداگر' آهي -

- (ا) ايڪانڪي
(ب) آتم ڪٿا
(ڄ) ڪهاڻي
(د) مضمون

(iii) ساڌو ٽي. ايل. واسواڻيءَ جي جيونيءَ جو ليکڪ آهي -

- (ا) ڪيرت ٻاٻاڻي
(ب) پدم شرما
(ڄ) هري همٿاڻي
(د) ڊاڪٽر ديال 'آشا'

(iv) آزاد ڀارت جي پهرين نيل ٽڪلي ڪڏهن جاري ٿي ؟

- (ا) 21 آڪٽوبر 1947
(ب) 21 آگسٽ 1947
(ڄ) 21 نومبر 1947
(د) 21 سيپٽمبر 1947

(v) 'سنڌ ۽ سنڌي' بيت جو شاعر آهي -

- (ا) نارائڻ 'شيام'
(ب) پرسرام 'ضيا'
(ڄ) ڪرشن 'راهي'
(د) هري 'دلگير'

(vi) 'ڀولڻ راهي' جي ڪويتا جو عنوان آهي -

- (ا) تصويرون
(ب) گڏجي گهاريون
(ڄ) هلو
(د) واجهائي ته ڏس

(vii) ----- سان ڏئي دل جي مٽائيندا هلو -

- (ا) يڪوجوديءَ سان
(ب) پريم
(ڄ) محبت
(د) همٿ

(viii) 'ذخيرو' لفظ جي معني آهي -

- (ا) سنويدان (ب) تعداد
(ث) نظارو (د) جانور

(ix) 'اڪيون ٽڙي وڃڻ' اصطلاح جي معني آهي -

- (ا) اڪيون ڪمزور ٿيڻ (ب) اک ۾ ڌوڙ پوڻ
(ث) اک ٽيڙي ٿيڻ (د) واٽڙو ٿي وڃڻ

(X) ڌوپيءَ جو گهر جو نه گهات جو.

- (ا) جانور (ب) گُتو
(ث) گهوڙو (د) گڏه

(xi) خط ۾ پاڻ کان ننڍن لاءِ لکبو آهي -

- (ا) مانوارا (ب) پوجنيه
(ث) پيارا (د) پوجيه

(xii) 'ڏيئي لپتي هڪ مرض' مضمون آهي -

- (ا) ڌارمڪ (ب) آرٽڪ
(ث) نيتڪ (د) ساماڪ

6 x 1 = (6)

2. (i) کان (vi) هيٺين خالن ۾ صحيح لفظ چونڊي لکو -

(ا) بسدا، سنڌو، ڪايا، ٺٽو، ڏاهرسين، قربان)

(i) پيارو دادا سنڌ جو هو.

(ii) سمارڪ اجمير جو شان آهي.

(iii) وقت کي نه آهي نه انتها.

(iv) ڪوٽ ڪچو، آهي مٺارو مٽيءَ جو.

(v) موڪلائي ماءُ کان هلي ڏهن بڻي.

(vi) مان ديش مٿان تون مَرڪين جيڏين وڃ ۾.

7x1 = (7)

3. (i کان xii) هيٺين سوالن جا جواب هڪ ست ۾ لکو :

- (i) اپارليامينٽ ۾ روزاني بئنڪ ڇا سان شروع ٿيندي هئي ؟
- (ii) محمدرام ڪير هو ؟
- (iii) 'پري' ڪهاڻيءَ ۾ ڇا جو چٽ چٽيل آهي ؟
- (iv) مندي ۽ ميري دل اڇي ڪيئن ٿي سگهي ٿي ؟
- (v) 'سنڌ ۽ سنڌي' شعر ۾ شاعر ڇا جو بيان ڪيو آهي ؟
- (vi) ڏهين اپريل جي ڪهڙي اهميت آهي ؟
- (vii) قوم جي تقدير کي تدبير سان ڪيئن چمڪائي سگهجي ٿو ؟

5x1 = (5)

● هيٺ لکيل ٽڪري کي ڌيان سان پڙهي ڏنل سوالن جا جواب لکو -

شڪتيءَ جي مهما سڀني شاسترن ۾ ڪيل آهي. شڪتيمان پُرش جي غلط رستي ويو به هلي ته هن لاءِ واپس اچڻ سولو آهي ۽ ممڪن به آهي. والميڪ رشي اصل ڏاڪو هو پر هن ۾ ڀل هو، پر پاڻ ۾ يقينو هو، جنهن وير هنجون اڪيون ڪليون ته مان جن لاءِ ڦرلٽ ٿو ڪريان سي منهنجا سنگي نه آهن ته هن جي سڄي جيون پلٽو ڪادو. بلوا منگل نالي به مشهور آهي ته عياشيءَ پٽيائي مست هو. پر ان هستيءَ ۽ من جي زوردار ڌارا هن کي زبردست ڪوي ۽ مهان سنت جي پدويءَ تي نيئي امر ڪري ڇڏيو. پاڻ جو ڏنگ بلوان جي ڀل ڪري نڪري ٿو وڃي ۽ مرض ۽ مصيبت جي ڪڙائي همت ۽ شڪتيءَ جي مصالح هيٺ ڦري ماکي ۽ معجون ٿيو پون.

- (viii) مٿئين ٽڪري جو سُهڻو سرو لکو.
- (ix) سڀني شاسترن ۾ ڪنهنجي مهما ڪيل آهي ؟
- (x) والميڪ رشي اصل ڪير هو ؟
- (xi) 'ممڪن' لفظ جو ضد ڇا آهي ؟
- (xii) 'مرض' لفظ جي معنيٰ ڇا آهي ؟

(B) 'ب' ڪنڊ

12 x 2 = (24)

● (4 کان 15) هيٺين سوالن جا جواب اٽڪل 50 لفظن ۾ لکو -

4. گهڻا پنهنجي ڏيئڻ جون ڪهڙيون خوبيون ٻڌايون ؟
5. ساهڻ ڏهاڻ ٿيڻ قبول ٿيڻ لاءِ ڪهڙو دليل ڏنو ؟
6. سندر هوائي جهاز ۾ وينڻ دهشت گردن لاءِ ڪهڙو فيصلو ٻڌائي ٿو ؟
7. ساڌو ٿي. ايل. واسواڻيءَ بابت مختصر ڄاڻ ڏيو.

8. سامي صاحب پنهنجن سلوڪن ۾ ڪهڙي نموني زندگي گذارڻ جي راهه ڏسي آهي؟
 9. 'سير ۾ ٻيڙو اٿو سهڪار کي مانجهي ڪريو' ست جي معنيٰ کولي لکو.
 10. 'واجھائي ته ڏس' شعر ۾ شاعر ڪهڙو نظريو اپنائڻ جي هدايت ڪئي آهي؟
 11. دکايل ڪهڙي نموني ديش جي شيوا ڪندو هو؟
 12. موهن جي پيءُ عالمچند ٻي شادي ڇو ڪئي؟
 13. موهن ۽ سندرم مينگھراج جو بچاءُ ڪيئن ڪيو؟
 14. هيروءَ موهن کي خط ۾ ڇا لکيو؟
 15. 'دوهو' ڇا کي چئبو آهي؟

ڪنڊ 'ن' (C)

16. حوالو سمجھايو - (3)

”سُڻ ري راءِ ڏياڇ، تو ڀانيو هو ته آءُ اهڙو ڀينو آهيان جو ناڻي لاءِ تو تندن هٿان.

يا

”فقير توهانجي گهڙي ته ايامن کان هڪڙي ئي هنڌ بيٺي آهي، وقت جي ڦيرڦار ڏيکارڻ
 کان پڙ ڪڍي بيٺي آهي.“

17. معنيٰ سمجھايو - (3)

”فرض جي پنهنجو نه ڪنهن پاليو، وسيلو ڪونه ٿيو،

پال کي پاڻي وري، هن ديش ۾ ورسائبو.“

يا

”سدائين نرمل سادو جن سنسار ۾،

ليپ نه لڳي تن کي جيئن جل رهن ڪنول،

اندر سر سينل، ٻاهر تتا تاو جا.“

18. دوهي ۽ سورني ۾ ڪهڙو تفاوت آهي؟ سمجھايو. (3)

يا

سورنو ڇا کي چئبو آهي؟ مثال ڏيو.

19. هيٺين مان ڪن به ٽن اصطلاحن/پهاڪن جي معنيٰ لکي جملي ۾ ڪم آڻيو: (3)

(i) اڳي کان اڳرو	(ii) هڪ ڏوئي لڳڻ
(iii) ڪنارو ڪرڻ	(iv) ڏهري دور کي مچر گهڻا
(v) اڳيان باهه پٺيان پاڻي	(vi) گهوت ماءُ کان اٺنر ماءُ تڪڙي

کنڊ 'د' (D)

- (4) 20. 'اجهو' ناول جون پاشائي ۽ ڪلاٽمڪ خوبيون لکو.
- يا
- 'اجهو' ناول جي ڪهڙي ڪردار توهان کي متاثر ڪيو ۽ ڇو؟
- (4) 21. پنهنجي شهر جي ڪليڪٽر کي توهان جي رهائشي علائقي ۾ ڪورونا وئڪسين ڪئمپ لڳائڻ بابت درخواست لکو.
- يا
- جئيپور ۾ رهندڙ پنهنجي دوست / ساھيڙيءَ کي جوڌپور جي سٽر تي هلڻ بابت خط لکو.
- (6) 22. ڪنهن به هڪ وٽ 250 لفظن ۾ مضمون لکو -
- (i) ڪورونا مهاماري وڙهڻ يا بچائڻ
 - (ii) سنڌي ٻوليءَ جي اهميت.
 - (iii) منهنجو منپسند ليکڪ.
 - (iv) ڏيئرون بچايو، ڏيئرون پڙهايو.

DO NOT WRITE ANYTHING HERE